

Text
FELIP VIVANCO

El Thunderbird de *Thelma i Louise*, el Compact Pussycat de Penélope Glamour (més veloç que el de *Margot Barbie*), el Ford V8 metrallat en *Bonnie i Clyde*, el Chevy Malibú de Ryan Gosling a *Drive*, Kitt, el Cotxe Fantàstic... Quin podria ser l'automòbil més icònic de la història? Impossible elegir. Per a què? Des de sempre i fins avui, la publicitat i el cinema han elevat els cotxes a categoria de naus espacials privades, a paradís ergonòmic amb botons i llumetes, per a l'aventura de curta distància o de llarg recorregut. La llibertat sobre quatre rodes a tota velocitat, *too fast, too furious*. Res d'això no succeeix a la Galeria Alta d'Andorra, on alguns dels grans fotògrafs de la història mostren la seva obra. A les imatges, els models són bonics, estan lluents, però tenen un punt anecdòtic. Attrezzo de luxe. Els protagonistes no són tant ni les màquines, ni els qui les condueixen sinó els qui els admiren i no els posseeixen, els que caminen amb les maletes perquè no tenen ni per a un taxi. L'escenari és el paisatge, un cel violeta, o el fris del cinema que anuncia un film de Kirk Douglas i les lletres del qual es veuen reflectides a la capota negra i lluenta com el tió.

Potser la culpa de tot, encara que igual no fos el primer, va ser Lee Friedlander amb la seva sèrie titulada *Els cotxes nous* per encàrrec el 1963 de la revista *Harper's Bazaar*. Es va publicar. Va ser tan revolucionària com escandalosa. Als amos de les grans marques amb les fàbriques a Detroit, la *Motor Town*, els va caure el cigar de la boca en veure el resultat. Ningú no havia retratat mai els lluents

nous models de l'any al costat de les atraccions d'una fira, amagats sense pena ni glòria darrere d'una cabina telefònica o en una benzinera on només es veuen els panells publicitaris. En una de les instantànies, el cotxe sembla irreconeixible darrere de la reixa d'un aparcament. Els models estrella d'aquell any van ser el Chrysler 300, el Mercury Marauder i el Lincoln Continental. ¿Quin és el de la reixa? Ni idea. Friedlander ens estava dient que el vehicle, mai més ben dit, amb el que s'arribava al somni americà, no era el que semblava. Per les parets de la Galeria Alta circulen amb parsimònia i elegància automòbils captats per estrelles de la fotografia mundial del segle passat i del present com Joel Meyerowitz, Vivian Maier, William Klein, Berenice Abbott, Ted Croner, Bruce Davidson, Louis Stettner o Marvin E. Newman. La flor i nata del clic i el flaix.

Una menció particular per a Saul Leiter, que converteix el cotxe gairebé en anècdota, en un element perceptible però gairebé abstracte, en l'últim en què ens fixem quan mirem la foto. Els automòbils de Leiter respiren i brillen, però tret d'excepcions, no ocupen el centre de l'escenari. Són herois baixats del pedestal, déus retirats de l'altar. En una foto, unes dones que se'n van de viatge conversen amb les maletes a terra. El cotxe és, alhora, protagonista i presència fantasmal. En una altra instantània extraordinària (i en color) de Vivian Maier, un home va arrossegant els peus, carregant maletes feixugues i records vius. Almenys ha deixat de ploure. —

LOUIS STETTNER / GALERIA ALTA

JOEL MEYEROWITZ / GALERIA ALTA

Joel Meyerowitz
'Red Interior, Provincetown, 1977...'; obra de la llegenda viva de la fotografia

ARTS & CARS

—Els millors fotògrafs del segle XX retraten l'objecte de culte del **somni americà** amb un cop de volant estètic i un focus que enlluerna—

VIVIAN MAIER / GALERIA ALTA

Vivian Maier
'Randolph Street, Chicago, 1977'; imatge en color de 'la mainadera fotògrafa'

Saul Leiter
Les fotos de Leiter
parlen per si
mateixes, potser
per això gairebé
mai no porten títol
ni estan datades